

LUOMUTUOTTAJAN AAMUPORINAT 5.12.2024

Hannu Kämäräinen, Tapelin Luomusika

TAPELIN LUOMUSIKA

2024

KIURUVESI

Tilan historiaa

1920 Tila siirtynyt suvun omistukseen

1969 lihasikalan rakentaminen 240 lihasialle ja siirtyminen lypsylehmistä lihasikoihin, peltoa n. 16 ha

1982 sukupolven vaihdos

1995 Suomi liittyy EU:hun

1999 Yhdistelmäsikalan rakentaminen 70 emakolle ja 400 lihasialle

2002 Tiineyttyssikalan rakentaminen 300 siitossialle

2013 Peltojen siirto luomutuotantoon ja sikalan muutostyöt

2014 Sikalan siirto luomutuotantoon ja yhteistyö Atrian kanssa

2019 Yhteistyökumppaniksi vaihtuu Tamminen/HKScan

2024

Peltopinta-ala 77 ha, 57 ha omaa peltoa ja 20 ha vuokrattua

Luomusianlihan tuotannon tilanne 2023

Luomuliha teurastusmäärät (lähde DNS Gallup, Luke, ProLuomu)

Eläinlaji/vuosi	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Nauta milj.kg	3,55	3,42	3,46	3,35	2,67	2,61	2,62	2,91	2,95	2,1	2	1,7
osuus %	4,2	4,0	4,0	3,9	3,0	3,0	3,1	3,4	3,4	2,6	2,4	2,1
Sika milj.kg	0,59	0,73	0,77	0,73	0,76	0,74	0,84	0,95	0,72	0,7	0,7	0,5
osuus %	0,37	0,43	0,44	0,4	0,44	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,2
Lammas milj.kg	0,22	0,28	0,32	0,34	0,34	0,36	0,32	0,32	0,27	0,2	0,2	0,1
osuus %	19,6	32,22	24,24	23,6	22,8	23,7	24,8	24,9	23,0	22,4	18,2	11,6

- Luomusianlihan määrä on pysynyt suunnilleen samana vuodesta 2013 vuoteen 2022, sen jälkeen tuotanto pienentynyt
- Luomusikoja 2023 kaikkiaan noin 7 tilalla
- Suoramyyntiä muutamalla tilalla, 80% koko Suomen tuotannosta kolmen tilan sopimustuotantoa Lihaliike Tammisen/HKScanin kanssa

Miksi luomusian kasvattajaksi ?

- Sikojen hyvinvoinnin ja lajinmukaisemman kasvatuksen kehittäminen
- Kannattavuus luomutuotannossa parempi
- Koko tila luomutuotannossa: lanta tehokkaasti hyötykäyttöön, monipuolinen viljelykierto ja typensitojakasvit
- Positiiviset vaikutukset maan rakenteeseen, ilmastonmuutokseen, biodiversiteettiin sekä eläinten hyvinvointiin
- Ennakkoluuloja onnistumisesta - sikojen porsittaminen ja kasvatus onnistuu luomuvaatimuksilla ihan hyvin

Sikalan muutostyöt

- Ulkotarhat katoksen kanssa sekä lumiesteet, olkikuivitus ja nesteiden keräys kaivoilla lietesäiliöön
- Lumiesteet katoille
- Suuremmat ikkunat ja aukot osastoihin vapaaseen liikkumiseen ulkotarhoihin
- Porsituskarsinoiden suurentaminen ja uudet porsaspesät
- Ryhmäimetysosastojen sisustus
- Häkkien ja ylimääräisten karsinaitojen poisto
- Lihasikapihattojen sisustuksen muutos
- Kuivalantala-tilaa lisää

Nykytilanne

- Peltopinta-ala 77 ha
- Viljelykierrossa enimmäkseen ohraa, hernettä ja apilanurmia, myös kauraa, seosviljoja ja syysviljoja sopivilla lohkoilla
- Viljaa ja valkuaiskasveja ostetaan lähialueen luomutiloilta (ostotarve viljaa noin 40-60 % vuosittain 150-250 tn)
- n. 60 emakkoa
- 480 luomukasvatuspaikkaa
- Teuraaksi 1000-1200 luomusikaa/v
- Yhteistyö Tammisen kanssa, teurastus HKScanilla Forssassa. Tuotteet Tammisen luomu-tuotemerkillä kaupoissa

Luomusika

- Porsivat vapaina eikä häkkeitä käytetä missään tuotanto-vaiheessa
- Enemmän tilaa sikaa kohti ja enemmän luonnonvaloa
- Imetysaika vähintään 40 vrk, tällä hetkellä käytännössä n. 50 vrk
- Lääkkeiden varoajat kaksinkertaiset ja lääkityskertoja rajoitettu
- Ulkoilu vähintään toukokuun alusta lokakuun alkuun
- Ruokinta 100 % luomurehuilla, valkuaisrehupoikkeusta ei tarvitse käyttää
- Heinää tai säilörehua päivittäin
- Runsaasti kuivikkeita ja tonkimismateriaalia. Purua, olkea ja kuivaa heinää.

Ruokinta

- Automaattinen liemiruokinta, rehuraaka-aineet sekoitetaan veteen
- Kolme eri ruokintalinjaa, kaikki siat ruokitaan kolme kertaa päivässä
- Rehureseptissä ohra, vehnä, kaura, herne/härkäpapu, seleenilisä, lisäkivennäinen sekä teollista valkuaistiivistettä

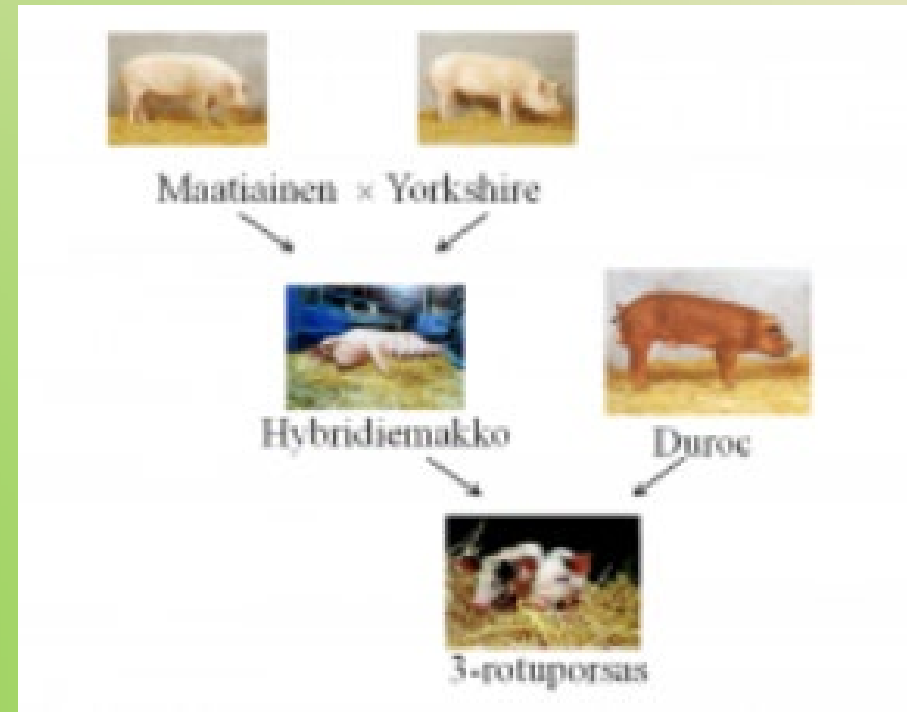
Vapaa porsiminen ja ryhmäimetys

- Emakot porsivat 5-8 emakon ryhmissä yksittäiskarsinoissa, joissa imettävät ensimmäiset 3-4 viikkoa
- Siirretään loppuimetykseen ryhmäkarsinaan, joissa porsaista muodostuu 50-80 sian ryhmä, joka pysyy yhdessä koko kasvatuksen ajan
- Oppivat emakoiden kanssa syömään liemiruokaa jolloin ei tule ongelmia vieroituksessa
- Vieroitus 6-8 viikon iässä, emakot siirtyvät tiineytysosastolle ja porsaats välikasvatukseen

Rodut ja tiineytys

- Eläinainees on Finnpigin Topigs Norsvinin jalostusorganisaatiosta
- Emakot ovat Maatiaisen ja Yorkshiren risteytyksiä eli hybridejä, joilla on hyvä hedelmällisyys ja porsaattelinvoimaisia
- Eläinainesta uudistetaan koko ajan omilla ensikoilla. Jonkin verran uudiseläimiä ostetaan vuosittain (max 20%) Uudistusprosentti 35-40 %.
- Karjut ovat Duroc rotuisia ja itsellä on 1-2 karjua, mutta pääosin käytetään keinosiemennystä

Talviulkoilu

- Kaikki siat, paitsi imettävät emakot porsaineen, pääsevät ulkoilemaan vapaasti ympäri vuoden
- Vain pidemmällä pakkaskausilla voi joutua sulkemaan ulkoiluluukkuja
- Säilörehua jaetaan paalisilppurilla ulkotarhoihin päivittäin
- Kuivikkeina ja tonkimismateriaalina käytetään viljan olkea
- -kuivikkeina käytetään kutterinpurua sekä 450-500 pyöröpaalia olkea vuosittain

Haasteet

- Riittävän energian määrän saaminen rehuseokseen, ohran ja vehnän saatavuus
- Olisiko joku muu rotu paremmin luomuun soveltuva?
- Ostoviljojen laatu ja hinta vaihtelee paljon. Viljojen puhtaus rikkasiementen osalta
- Ilmaston muutos, viljelyolosuhteet, hyvälaatuisten kuivikkeiden saanti (ei homeita)
- Tuotannon markkinointi, koko sian myyminen vaatii monipuolisia tuotteita
- Tavanomainen sianliha "liian halpaa" ja Suomessa se mielletään riittävän eettiseksi, jolloin se on helppo valinta ja hinta-ero luomuvaihtoehtoon koetaan liian suureksi

Tulevaisuuden näkymät

- Ruoan hinnannousu aiheuttaa haasteita luomun kysynnälle,
- Luomun kasvu tavoitteena niin Eu:ssa kuin Suomessakin mutta aika on haasteellinen
- Puolueiden hallitusohjelmissa luomun kehittäminen huomioitu, miten toteutuminen ?
- Luomulihan käytön lisääminen julkisissa ruokapalveluissa toisi luomulihan kuluttajille tutummaksi
- Luomulihan ero tavanomaiseen kuluttajille selväksi, ei ole olemassa "melkein luomua", luomu on sertifioitu tuotantotapa

Kiitos mielenkiinnosta facebook: tapelin luomusika

**Tänä vuonna tarjolle 62 000 kiloa kotimaista
luomukinkkua**

Ruoka | Ruoka 1.12.